

รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
(ในคณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ

และตรวจรายงานการประชุม)

พิจารณาจัดทำร่างบันทึกเจตนารมณ์รายมาตรา

ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐

วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๖๐๑ ชั้น ๖ อาคารรัฐสภา ๓

.....

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๕๐ นาฬิกา

ประธาน : ผมขออนุญาตเปิดประชุมนะครับ

ระเบียบที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม เรื่องที่กรรมการท่านแจ้งลาประชุม
นะครับ ซึ่งที่แจ้งลาประชุมกับผมมี ๒ ท่านนะครับ ก็คือท่านประธานคุณศรีวิการ์ลาประชุมเนื่องจากติด
ภารกิจนะครับ แล้วก็ท่านวัชรินทร์ติดเรื่องการประชุมที่กรุงเทพฯ ส่วนของศรีวิการ์ติดประชุมที่ไหน ผมไม่ได้
จดไว้ ผมขออนุญาตที่จำไม่ได้ ผมไม่ทราบว่าทางฝ่ายอาจารย์ไสมสุดาใครแจ้งใหม่ครับ

นางไสมสุดา ลียะวณิช : ไม่มีค่ะ

ประธาน : ผมขออนุญาตเรื่องอื่นมีเรื่องแจ้งต่อที่ประชุมทราบไหมครับ

นางภิรมณ์ เจริญรุ่ง (นิติกร ๗ ว. สำนักกรรมการ ๓) : ก็เป็นเรื่องสืบเนื่องจากที่
คณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ได้เดินทางไปร่วมสัมมนา แล้วก็สังเกตการณ์การรับฟัง
ความคิดเห็นของประชาชนที่จังหวัดภูเก็ต และก็จังหวัดระนองระหว่างวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ถึง
วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ที่ผ่านมานี้ก็มีท่านประธานเดโช สวานานนท์ เป็นประธานนำไปก็มีอาจารย์สมเกียรติ
มีคุณปัทมาแล้วก็ตัวดิฉันเอง ๔ ท่านก็ไปร่วมรับฟังความคิดเห็นในเบื้องต้น ซึ่งกำลังทำสรุปเป็นรายงาน
เสนอที่ประชุมต่อไปค่ะ

ประธาน : ส่วนสมุย ไม่ใช่ ที่ไม่เป็นทางการใช่ไหมครับ ไปกันเองใช่ไหมครับ ได้ทราบว่า
มีอนุกรรมการบางท่านดูเหมือนจะไปร่วมด้วยที่สมุย แล้วก็จะีเบตงอีก แต่เบตงเป็นเรื่องของท่าน
ประธานโดยตรง ท่านประธานเดโช ประธานกรรมการนะครับ

ผมขออนุญาตแจ้งต่อที่ประชุมอีกเรื่องหนึ่ง คือในวันนี้เขามีการประชุมนอกรอบ
ของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญประชุมร่วมกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนะครับ ซึ่งเดิมกำหนด
ไว้ว่าจะทำ ๒ วัน สรุปผลเป็นอย่างไรครับ ที่ประชุมนอกรอบอยากให้ประชุมเป็นทางการ เพราะฉะนั้น
การประชุมนอกรอบ เมื่อเข้านี้ก็มีการอภิปรายกันนะครับ แต่ในที่สุดแล้วก็เคยมีข่าวว่าจะมีการอภิปราย
เรื่องพระพุทธศาสนาประเด็นอะไรต่าง ๆ ไม่มีการอภิปรายอะไรทั้งสิ้น มีเพียงแต่การตกลงรูปแบบว่าจะ

วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประชุมกันอย่างไรในที่สุดที่ประชุมเมื่อเช้าก็ตกลงกันนะครับว่า พุ่งนี่เป็นการประชุมสภาว่างรัฐธรรมนูญ เป็นทางการที่ห้องประชุมรัฐสภา นะครับ แล้วพุ่งนี่เขาจะประชุมตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา แล้วก็คงจะประชุมต่อช่วงบ่ายด้วย แล้วก็ตอนเวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา จะมีการประชุมของคณะกรรมการ ยกร่างรัฐธรรมนูญที่ห้องประชุมงบประมาณชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓ นะครับ ซึ่งเป็นที่ประชุมปกติของ คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ พุ่งนี่จะมีการประชุมใหญ่ ๆ ซ้อนกัน ๒ เรื่องเป็นการประชุมเป็น ทางการของ สสร. ตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา และต่อถึงไปถึงเย็นนะครับ แล้วก็บ่ายโมงมีการประชุม ของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญนะครับ อันนี้ขออนุญาตแจ้งให้ทราบส่วน สสร. ประชุมที่ อาคารรัฐสภา ๑ นะครับ ก็ตอนบ่ายเขาเลิกประชุมไปเวลา ๑๒.๓๐ นาฬิกา และเป็นการประชุมนอกรอบ ของ สสร. และในที่สุดก็ไม่มีอะไร เขาก็ตกลงกันเรื่องการแปรญัตติอะไรต่าง ๆ เพราะฉะนั้นขั้นตอน ในการแปรญัตติจะเริ่มของจริงก็คือ วันพุ่งนี้เช้า ผมก็จะเริ่มอนุญาตเรียนเป็นเรื่องแจ้งที่ประชุมทราบ นะครับ

ระเบียบวาระที่ ๒ นะครับ รับรองบันทึกการประชุมนะครับ เป็นการบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๙ วันจันทร์ที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๐ จากเอกสารเข้าใจว่า ท่านอนุกรรมการและท่านที่ปรึกษา เพิ่งจะเห็นนะครับ ขออนุญาตไปขำนิดหนึ่งนะครับ หน้าแรก จะเป็นรายชื่อของอนุกรรมการ ผู้มาประชุม รายชื่อของอนุกรรมการผู้ไม่มาประชุม แล้วก็รายชื่อของท่านที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ ผู้เข้าร่วมประชุมนะครับ ซึ่งมีต่อมาถึงหน้า ๒ นะครับ ถ้าหากว่าชื่อพิมพ์ผิด ตำแหน่งพิมพ์ ผิดอะไรต่าง ๆ ขอความกรุณาช่วยแก้ไขด้วยนะครับ หน้าแรกมีแก้ไขไหมครับ ใช่หรือไม่

(ไม่มีอนุกรรมการขอแก้ไข)

ประธาน : ไม่มี ขออนุญาตผ่านมาหน้า ๒ ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้ง ต่อที่ประชุม ไม่มี ถ้ามี ให้แก้ไขตรงไหนช่วยแจ้งฝ่ายเลขานุการได้เลยนะครับ ระเบียบวาระที่ ๒ รับรอง บันทึกการประชุมจำนวน ๒ ครั้งนะครับ ประชุมครั้งที่แล้วก็รับรองบันทึกการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๐ นะครับ แล้วก็รับรองบันทึกการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๐ ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่พิจารณานะครับ ต่อมา ถึงหน้า ๓ นะครับ และหน้า ๔ นะครับ เชิญครับท่านอาจารย์วิจิตราครับ

รองศาสตราจารย์วิจิตรา วิเชียรชม : ขออนุญาตท่านประธาน ในหน้า ๑ ครั้งที่ ๙ แต่ไม่มี พ.ศ. ขอให้ช่วยเติมด้วย

ประธาน : คือตรงหัวกระดาษไม่ใช่ พ.ศ. ผมไปพูดคำว่า พ.ศ. ขอรภัย จริง ๆ แล้ว หัวกระดาษจะไม่ใช่ พ.ศ.

รองศาสตราจารย์วิจิตรา วิเชียรชม : มีครั้งที่ ๙ แต่ไม่มีทับ ปกติต้องมีไหม

ประธาน : จะเป็นครั้งที่ ๙ หรือ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๐ ตามรูปแบบต้องมีหรือไม่ ไม่มี

วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ใช้ใหม่ครับ แต่ถ้าเป็นในระเบียบวาระรับรองบันทึกการประชุมจะต้องใส่ว่า ๙/๒๕๕๐ ใช้ใหม่ครับ อันนั้นตามรูปแบบที่หัวกระดาษนะครับ เป็นไปตามรูปแบบที่ทำมาก็คือว่า ใส่ว่าครั้งที่ ๙ เฉย ๆ ขอบพระคุณครับ อันนี้เป็นเรื่อง Format ครับ โอ.เค. ครับ ทัวไปเขาใส่ครับ แต่ที่นี้ไม่ใส่ครับ

นางนลินี ทวีสิน : ขอโทษนะคะ พอดีเห็นข้างในมันมีว่าครั้งที่ ๙/๒๕๕๐ ที่นี้ข้างบนมันไม่มีมันแปลก ๆ อยู่เหมือนกัน

(นางภิรมณ์ เจริญรุ่ง (นิติกร ๗ ว. สำนักกรรมการ ๓) : ขออธิบายนิดหนึ่งว่า หนูจะขอแก้ไขส่วนของหน้าที่ ๒ ที่ทับเอาออกไป เพราะตามปกติเราไม่ใส่ทับ

ประธาน : ถึงหน้า ๒ ๒.๑ กับ ๒.๒ โอ.เค. ครับ ครั้งที่ ๙ เฉย ๆ แล้วก็ครั้งที่ ๘ เฉย ๆ นะครับ ขอบคุณครับ หน้า ๓ ถ้าไม่มี ขออนุญาตผ่านนะครับ หน้า ๔ ความเห็นเบื้องต้นในการจัดทำบันทึกเจตนารมณ์ ครั้งที่ ๑ ใน ๕๐ หน้าแรกครับผม ตัดคำว่า หน้า คำที่ ๒ ของบรรทัดนี้ออกนะครับ ใน ๕๐ หน้าแรก นะครับ ย่อหน้าสุดท้ายบรรทัดที่ ๒ ใน ๕๐ หน้าแรก ขอบคุณครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ๕๐ หน้าแรก

ประธาน : ในหน้า ๔ ที่จริงชื่อที่เราใช้ในเครื่องหมายคำพูดหน้า ๔ บรรทัดที่ ๓ นะครับ ข้อมูลเบื้องต้นในการจัดทำบันทึกเจตนารมณ์ตก คำว่า ของร่างรัฐธรรมนูญครับ เนื่องจากเราใส่เครื่องหมายคำพูดขอให้ช่วยถือตามหัวกระดาษของอันนี้ ณ วันนั้นหรือครับ ถ้าอย่างนั้นผมต้องขออนุญาตเพิ่มในวาระเรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุมขออนุญาตเพิ่ม ๑ เรื่องก็คือมีการเปลี่ยนแปลงชื่อการรายงาน ครั้งที่ ๑ เป็นว่า ข้อมูลเบื้องต้นในการจัดทำบันทึกเจตนารมณ์ของร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑ ว่าด้วยประเด็นในการร่างรัฐธรรมนูญ อันนี้เป็นเอกสารที่เสนอกฎหมายไปเมื่อศุกร์ที่แล้ว แล้วก็จะมีการพิจารณาต่อในวันศุกร์นี้ นะครับ ขออนุญาตทวนอีกรอบหนึ่งนะครับ ชื่อก็คือ ข้อมูลเบื้องต้นในการจัดทำบันทึกเจตนารมณ์ของร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑ ว่าด้วยประเด็นในการร่างรัฐธรรมนูญ นะครับ อันนี้ขอเพิ่มเรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม นอกนั้นเราไม่แก้ไขบันทึกการประชุมที่เคยประชุมไปนะครับ ขอบพระคุณครับ ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ ๔.๑ กับ ๔.๒ ไม่มีปัญหาอะไรนะครับ เพราะฉะนั้นที่ประชุมก็มีมติให้รับรองบันทึกการประชุมโดยมีการแก้ไขข้อความในหน้า ๒ และหน้า ๓ นะครับ ขอบพระคุณครับ

ต่อไประเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณาพิจารณาจัดทำร่างบันทึกเจตนารมณ์รายมาตรา เรามีปัญหาครับ คือเอกสารยังไม่มา ถ้าอย่างนั้นเมื่อสักครู่นี้เรื่องของรูปแบบการนำเสนอต่าง ๆ ท่านคุณหญิงกุลทรัพย์ได้เริ่มต้นอภิปรายไปแล้ว เราจะมาจดในส่วนนี้ และก็ต่อด้วยของท่านอาจารย์อำไพ ที่นี้ผมก็คงจะต้องต่อจากเมื่อสักครู่นี้ นะครับ จริง ๆ แล้ว วันนี้ผมก็ต้องขอขอบคุณดอกเตอร์นลินีเป็นอย่างยิ่งนะครับ ที่มาร่วมประชุมไม่ทราบว่า จะขอความเห็นในเรื่องที่ต่อจากคุณหญิงกุลทรัพย์ แล้วก็อาจารย์

อำไพได้ไหมครับ ว่าท่านมีความคิดเห็นอย่างไรว่า เรื่องการจัดทำร่างบันทึกเจตนารมณ์มีข้อสังเกต
อย่างไรนะครับ เชิญครับ

นางนลินี ทวีสิน : เดี่ยวต้องขออนุญาตฟังต่อไปนิด จึงจะจับประเด็นได้

ประธาน : เชิญท่านคุณหญิงกุลทรัพย์ครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : คุยกันไปพลาง ๆ ก่อนที่เอกสารมา ว่าหน้าตาของ
รูปแบบหรือฟอร์มมันจะเป็นหน้าตาอย่างไรใช่ไหม ถ้าเราจะนึกใจในว่าจะต้องมีมาตราว่าอย่างนี้ ๆ
แล้วก็ข้อความของมาตรา ถ้าอย่างนั้นก็ต้องมีอีกช่องหนึ่งว่า เจตนารมณ์คืออะไรอย่างนี้ใช่ไหมครับ และที่
จะมีหมายเหตุก็มีอีกช่องหนึ่งอย่างนั้น อันนี้เป็นข้อเสนอความคิดเห็นเท่าที่คิดได้ตอนนี้นะคะ

ประธาน : ตามที่เราคุยกัน เราคุยกันหลายครั้ง แต่ว่าครั้งหลังสุดเราไม่ยอมให้นำเสนอ
ในรูปแบบของตารางอยากให้นำเสนอในรูปแบบไม่อยู่ในตาราง แต่ว่าเป็นคล้าย ๆ เป็นหนังสือธรรมดา ๆ
นะครับ ซึ่งจากที่พยายามออกแบบนะครับ ก็พยายามจะออกแบบว่า มาตราตอนนี้มีเรามี ๒๙๙ มาตรา
เราก็จะล้อมกรอบสี่เหลี่ยม เสร็จแล้วก็พยายามที่จะบันทึกว่า มันต้องการอะไร เสร็จแล้วก็มันละเอียด ๆ
ทั้งหลาย จะเป็นตารางครับ แล้วเป็นภาคผนวก ซึ่งมาจากไหนมันก็ต้องมาจากประชาชน มาจาก ๑๒
องค์กร ซึ่งเขาไปรายงานต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญจะเป็นภาคผนวก แล้วก็บันทึกอย่างละเอียดที่เขาแปรญัตติ
อะไรต่าง ๆ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : อันนั้นไม่ใช่บันทึกเจตนารมณ์ อันนั้นจะฟังความเห็น
ที่เราไปสกัดมาจากประชาชน องค์กร หรือไปจัดการประชาพิจารณ์ต้องเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ว่าถ้าบันทึก
เจตนารมณ์มันควรจะเป็นเฉพาะเลย จะเป็นรูปแบบอย่างนั้นก็ได้ เพื่อไม่ให้เปลืองหน้ากระดาษ อาจจะมี
เจตนารมณ์ยาวมาตราหนึ่งมี ๓ บรรทัด แล้วทำเป็นความเรียงแต่ว่าควรจะทำให้มันแตกต่างกัน เช่นตัว
มาตราเป็นตัวพิเศษหรืออยู่ในกรอบอะไรก็ได้แต่อย่างนั้น เพื่อจะอ่านเข้าใจง่าย ๆ เจตนารมณ์นี้ก็คือ
หมายความว่า เบื้องหลังของการออกกฎหมายฉบับนี้ต้องการอะไร มีวัตถุประสงค์อะไร และต้องการผลอะไร
นั่นคือเจตนารมณ์ เพราะว่าอย่างที่เคยเสนอที่นี้แล้วว่า ต่อไปในอนาคตเวลากฎหมายรัฐธรรมนูญอาจจะ
มีปัญหาที่จะต้องมาตีความ ว่าจะต้องมาถกเถียงกันว่าอย่างนี้ อย่างนั้นก็จะต้องดูเจตนารมณ์ ซึ่งเวลาที่ สสร.
ไปร่าง เขามีความเห็นอย่างไร เขาอภิปรายว่าทำไมเขาถึงตกลงใจกันว่าให้ออกกฎหมายแบบนี้ นี่คือตัวนี้
เฉพาะ ส่วนที่ว่ารายละเอียดปลีกย่อยไป ควรจะเป็นคู่มือหรือเป็นอะไรก็ได้แล้วแต่

ประธาน : เข้าใจว่าจะเป็นแนวทางเดียวกัน เชิญดอกเตอร์นลินีครับ

นางนลินี ทวีสิน : อยากเรียนถามท่านอาจารย์นิดหนึ่ง คือ ไม่ใช่ว่าจะมีรูปแบบการ
นำเสนอรูปแบบอื่นด้วยหรือเปล่า นอกจากการทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์จะมี CD

ประธาน : มีครับ ก็ทำงานประสานอนุกรรมการอีกชุดหนึ่ง ก็คืออนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์

นวพร ๑/๕

วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

จัดทำฐานข้อมูลและเผยแพร่ ซึ่งมีดอกเตอร์ถวิลวดีเป็นประธานและก็อาจารย์ศาสตรา ไตอ่อน เป็นรองประธานอนุกรรมการครับผม ก่อนจะไปลงเว็บไซต์อะไร ผมไม่รู้ว่าจะได้วางแผนไว้อย่างไร แต่ก็ต้องมีข้อมูลตรงนั้นออกมา ส่วนเว็บไซต์ก็มีการคิดเหมือนกัน รู้สึกจะมีคิดเรื่องเว็บไซต์แล้วก็เรื่องจุดหมายเหตุก็จะไปจัดแสดงต่าง ๆ แล้วก็มีหน้าที่ในการตรวจรายงานการประชุมอะไรต่าง ๆ ก็จะเป็นการทำงานของอนุกรรมการชุดนี้ ซึ่งอนุกรรมการชุดนี้นะครับ ถ้าดูค่านำ หน้า ๒ เราก็แบ่งการทำงานเป็น ๔ อนุกรรมการ คือ ๑. คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์คือชุดนี้ ๒. คณะอนุกรรมการจัดทำจุดหมายเหตุ ซึ่งเขาก็พิจารณาออกมาไปแล้ว คือเรื่องนิทรรศการ เรื่องเล่าความเป็นมาของรัฐธรรมนูญ เมื่อวันศุกร์ที่แล้ว เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา -----

ชุดที่ ๓ เป็นคณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม ประธานคืออาจารย์คมสัน และมีรองประธานคือท่านอภิชัย ตรังคินินาถ และมีผม ไปเป็นอนุกรรมการตรวจรายงานการประชุมด้วย ชุดที่ ๔ คือคณะกรรมการจัดทำฐานข้อมูลและเผยแพร่ ที่จะมื่อเรื่อง CD มีเรื่องอะไร ก็จะมีในส่วนนั้นครับ

นางนลินี ทวีสิน : ขอเรียนถามอีกนิดหนึ่ง ในเรื่องของการจัดทำ CD ไม่ทราบว่ามี การประสานกันหรือเปล่าระหว่าง ๒ คณะ จากที่ฟังคุณหญิงกล่าวเมื่อสักครู่ คิดว่าถ้าเพื่อจัดรูปแบบของ CD-Rom ในการ Link เพื่อเจาะข้อมูลลงไป คือมันจะต่างกันระหว่าง Set engine ข้างในกับการที่เป็นข้อมูล เพื่อ Present เฉย ๆ

ประธาน : มีการ Link กันอยู่ครับ เพราะฉะนั้นชุดนี้ก็คงต้องมีข้อมูล Digital ลง CD แล้ว เอาไปให้เขา แล้วเขาเอาไปทำงานต่อ ชุดของคณะกรรมการจัดทำฐานข้อมูลและเผยแพร่เขาจะมี เทคนิคในการสแกนและเทคนิคอื่น ๆ ในการนำเสนอ ซึ่งเท่าที่ทราบล่าสุดนอกจากข้อมูลส่วนนี้แล้ว เขายัง ขอฝ่ายเลขานุการของเราไปช่วยงานอีกคนหนึ่ง ที่จริงนอกจากผมแล้วยังมีคุณภริมา คุณภริมาขอไปประชุม เรื่องหนึ่งอยู่ครับ จะมี ๒ คนนี้ที่ไปเชื่อมโยงอยู่ ส่วนข้อมูลที่เป็นนักศึกษาปริญญาโททำ ๖ คนนี่ครับ เขาต้องให้ข้อมูลอยู่แล้วครับ เพราะฉะนั้นก็จะต้องประสานกันได้ครับ เพราะว่าเราต่างกับรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ นี้ร่างเสร็จแล้วค่อยมาทำวิจัยกันและออกมาเมื่อปี ๒๕๔๒ แต่อันนี้เราทำ พร้อมกับร่างรัฐธรรมนูญครับ ก็จะมีปัญหาเรื่องนี้หน่อย แต่ว่าถ้าท่านมีข้อเสนออะไรต่าง ๆ ก็ฝากได้ ผม จะได้ไปบอกทางอีกชุดหนึ่งครับ เรามีเอกสารที่ท่านได้รับแจกแล้วครับ ผมไม่ทราบว่าจากที่เร อภิปราย คือเราอภิปรายทุกครั้งนะครับที่เราประชุม ที่วันนี้ผมอยากจะให้ดูเรื่องที่เราจะเริ่มจับต้องได้และ เริ่มทำกันเลยนะครับ เพราะฉะนั้นอันนี้เป็นเพียงตัวอย่างว่า ถ้าเราจะลองเดินตามแนวโน้มจะพอไปได้ หรือไม่นะครับ วันนี้เป็นการพิจารณาครั้งแรกเกี่ยวกับการบันทึกเจตนารมณ์รายมาตราครับ ที่นี้อย่างนี้ ครับว่า ที่เป็นกระดาษแยกแผ่นนี้นะครับ เป็นเพียงตัวอย่างที่ท่านวัชรินทร์ท่านกรรณาลองเขียนให้ ซึ่งไม่รู้ ว่า ตรงใจพวกเราหรือเปล่านะครับ เราจะเพิ่ม เราจะแก้ไขอะไรก็ได้ครับ แต่ว่าเท่าที่คิดว่า เจตนารมณ์ รัฐธรรมนูญเขียนไว้ทำไม เขียนทำนองนี้ ไม่รู้ว่าจะตรงหรือไม่ เสร็จแล้วนะครับในเอกสารที่เป็นปึกนี้นะครับ มี ทั้งหมด ๒๙๙ มาตรา ๑๗๕ หน้า ในแนวคิดเดียวกัน เราพยายามลองที่จะเขียนไม่ให้มันยืดยาวเกินไป อย่างที่ท่านคุณหญิงกุลทรัพย์ว่านี่นะครับ ที่นี้ผมอยากจะให้ช่วยดูทั้ง ๒ อย่างประกอบกัน แล้วดูว่าเราจะ กำหนดแนวทางอย่างไร เราเดินทางมาถูกทางหรือไม่ หรือว่าเราควรจะปรับแก้แนวทางอย่างไรหรือไม่ ผมขออนุญาตยกตัวอย่างนะครับ อย่างในมาตรา ๓ เราก็จะล้อมกรอบ แล้วตัวเลขบทมาตรานี้จะครับก็จะ ไม่ทำเป็นตัวดำ เพราะเราจะล้อมกรอบ ก็คงจะเห็นชัด คืออย่างนี้ครับ ที่ท่านอาจารย์มนตรี อาจารย์คมสัน ที่มวิจัยเขาวิจัยเมื่อปี ๒๕๔๒ นี้นยาวมาก แล้วอ่านค่อนข้างยาก ที่นี้ถ้าเราเขียนในรูปแบบอย่างนี้

แล้วอย่างอื่นผลักดันไปเป็นภาคผนวก มันจะเป็นไปได้หรือไม่ เพราะฉะนั้นตัวเลขมาตราเราจะล้อมกรอบ ใน
ของปี ๒๕๔๒ เขาไปล้อมกรอบข้อความส่วนอื่นนะครับ แต่ที่นี้เราจะล้อมกรอบตัวเลขมาตราที่เป็นตัวบท
สุดท้ายของรัฐธรรมนูญ และบอกว่าเจตนารมณ์มันตกไปอันหนึ่งก็คือเจตนารมณ์นะครับ ขออ่านมาตรา ๓
ก่อนนะครับ

มาตรา ๓ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุข ทรง
ใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ
และหน่วยงานของรัฐ ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม

ส่วนที่มันเพิ่มมาคือวรรคสองนะครับ เพราะฉะนั้นท่านวัชรินทร์ท่านก็ลองอธิบาย
ผมเข้าใจว่าต้องเติมอันหนึ่งก็คือคำว่า เจตนารมณ์ เจตนารมณ์ของมาตรานี้ก็คือ เพื่อให้เป็นไปตามหลักนิติ
ธรรม แล้วเรา (Rule of Law) นี่นะครับ การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตาม
รัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐ ต้องอยู่บนพื้นฐานของบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และบทบัญญัติแห่ง
กฎหมายที่มีความเป็นธรรม สามารถอธิบายและให้เหตุผลได้ และจะใช้อำนาจรัฐโดยปราศจากบทบัญญัติ
แห่งกฎหมายรองรับหาได้ไม่ และอันนี้ก็ลองบันทึกไว้ว่ามันมาจากไหน ในที่นี้ยังเป็นมติของ
คณะกรรมการกฤษฎีกา รัฐธรรมนูญ วันที่..พ.ศ. ซึ่งเข้าใจว่าต้องไปเติม อันนี้ยังเขียนไม่ครบนะครับ หรือ
อีกตัวอย่างหนึ่ง ข้อความในมาตรา ๔ แล้วเราเขียนอย่างนี้มันก็ออกมาอย่างนี้ อันนี้เป็นตัวอย่าง ผม
อยากจะให้ที่ประชุมวันนี้ลองพิจารณาครับว่า แนวทางรูปแบบเป็นไปตามอย่างนี้ มันใช่หรือไม่ หรือว่าผิด
แนว ถ้าผิดแนวจะได้แก้ไขนะครับ อยากจะขอความเห็นของหลาย ๆ ท่าน เชิญคุณหญิงกุลทรัพย์ครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : แหมนี่ก็คือเหมือนกับปีก่อนมาให้ใช้ใหม่คะ แต่ว่าปีก่อน
บอกว่าเจตนารมณ์ แต่ว่าที่ทำมานี้เขาจะให้หมายเหตุด้วยว่า การที่เขาพูดกันถึงความต้องการ เหตุใดถึงได้
ออกกฎหมาย มาตรา ๓ ว่าอย่างนี้ และที่ออกมาตรา ๓ นี้เขาได้อภิปรายกันแล้วมันก็สรุปมาได้ว่า ที่ตั้ง
มาตรา ๓ ว่าอย่างนี้ก็คือว่า เขาต้องการอย่างนี้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และ
บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีความเป็นธรรม ก็เพราะในนี้เขียนว่าเป็นไปตามหลักนิติธรรม คือเขาอธิบายว่า
เข้าใจว่านะคะ ดิฉันก็ยังไม่ได้อ่านว่าเขาสรุปมาจากกรอภิปราชัย ซึ่งอาจจะครึ่งค่อนวันอะไรนี่นะคะ
และในที่สุดก็สรุปได้ ดิฉันเห็นชอบด้วยที่ว่า หมายเหตุว่าอยู่ที่มติคณะกรรมการวันที่เท่าไร แต่อันนี้จะต้อง
ขอให้พิจารณาว่าจะทำได้ครบไหม เพราะว่ามันจะเป็นวันเดียวหรือ ๓ วัน ๔ วันอะไรยังไม่ทราบเลย
ถกเถียงกันไม่รู้กี่ครั้งนะคะ อันนี้มันจะดีตรงที่ว่า ถ้าสมมุติในอนาคตมีปัญหาทางกฎหมาย หรือมีเรื่องคดี
ความเรื่องอะไรก็ตาม จะย้อนกลับไปดูได้เลยว่ามีมติจริง และเป็นไปตามนี้จริง จะกี่วันก็ต้องใส่ไว้ให้ครบ

แล้วเราน่าจะทำหมายเหตุให้มันตัวพิเศษ ไม่ใช่ตัวเหมือนอย่างนี้ ให้มันน่าอ่านชัดเจนขึ้น หมายถึงตัวไม่เหมือนกับตัวธรรมดา

ประธาน : ต้องมองเห็นชัดใช้ใหม่ครับ เช่น ต้องทำเป็นตัวดำอย่างนี้ใช้ใหม่ครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ค่ะ ต่างเลย หรือว่าตัวเอนก็ได้ เพื่อจะได้ให้เห็นว่ามันเป็นตัวหลักฐานของการที่ออกมติมาอย่างนี้ แล้วถึงจะตีความได้ว่าเป็นเจตนารมณ์อย่างนี้ มันจะกระจ่างชัดหมดเลยนะคะ และเป็นหลักฐานด้วย ใครจะมาโต้แย้งก็กลับไปดูคำอภิปราย หรือบันทึกเบื้องต้นของเรานี้ก็อาจจะใช้ประโยชน์ได้ หรือกลับไปดูเหตุผลที่เขาอัดเทปไว้ รายงานการประชุมอะไรที่ต้องกลับไปดูซึ่งจะทำให้กระจ่างหมด ไม่มีปัญหากันไป

ประธาน : เชิญอาจารย์อำไพครับ

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : ขอบคุณค่ะ คืออย่างนี้ ปีกใหญ่เอกสารที่เราได้รับในวันนี้ก็เริ่มให้ดูก็เลยตั้งแต่ต้นก็ได้ค่ะ งานจะได้เสร็จเร็ว เช่น ขึ้นว่าเป็นบันทึกเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ อะไรก็ขึ้นให้มันสมบูรณ์ไปเลยตั้งแต่ต้นก็ได้ค่ะ และที่นี้พอเราอภิปรายหน้า พอยกตัวอย่างว่า หมวด ๑ บททั่วไป มาตรา ๑ ใส่กรอบอย่างนี้ดี และก็เจตนารมณ์ก็ตัวดำเข้มก็ดี จริง ๆ พอตัวดำเข้มเราก็ไม่ต้องขีดเส้นใต้แล้วโดยปกติ และก็หมายเหตุ ก็เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าตรงนี้เราพูดกันตั้ง ๓ ครั้ง การประชุมครั้งไหน ที่ใด ก็ควรจะใส่เพื่อการค้นง่ายในวันข้างหน้า หากมีปัญหาถกเถียงกัน เพราะฉะนั้นก็ต้องใส่ทั้งหมด มติการประชุม ต้องรับตั้งแต่เดี๋ยวนี้ มิฉะนั้นงานจะไม่ทัน ที่นี้ในการที่เราจะต้องมารองถ้อยคำภาษา อย่างเช่นตัวอย่างที่ท่านวัชรินทร์ได้กรุณานี้ มาตรา ๓ เพื่อให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม บรรทัดที่ ๓ แห่งกฎหมายที่มีความเป็นธรรม มีกฎหมายที่มีความไม่เป็นธรรมด้วยหรือคะ มีไหมคะ นาคิด

ประธาน : อันนี้เราต้องช่วยกันแก้ครับ

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : เป็นหน้าที่เราต้องมาช่วยกันกรองและมาอภิปรายด้วยกันนะคะ ถ้อยคำเหล่านี้ เพราะฉะนั้นจะต้องผ่านมือของนักวิชาการที่ทำในเรื่อง TOR นี้ะคะ และก็มาถึงเราตรงนี้เรามาร่วมกันดู ต้องใช้เวลาอย่างรวดเร็วด้วย ขอบคุณค่ะ

คุณหญิง กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : คือว่ามันจะต้องขึ้นต้นมาตั้งแต่คำปรารภ รัฐธรรมนูญไม่ต้องเขียนคำว่าร่างแล้วนะคะต่อไปนี้ เพราะว่ายังมีบางมาตราที่ต้องแก้ไข ถ้าเรารีบทำไปก่อนเฉพาะที่ไม่มีปัญหาถูกไหมคะ ขณะนี้ที่ไม่มีปัญหาเลย อะไรที่ยัง เช่น พุทธศาสนาอะไรนี้ยังต้องอภิปรายกันเป็นการใหญ่จะคะ อันนั้นที่ไม่มีปัญหาก็เอามาทำได้เลยใช้ไหมคะ เราทำให้ถูกรูปแบบอย่างที่ว่า มีใบปะหน้าอะไรให้เสร็จ แล้วก็ขึ้นต้นมาตั้งแต่คำปรารภเลย แต่คำปรารภนี้จะลงข้อมูลยังไม่ได้

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

นนทลี ๒/๔

เพราะศุภมัสดุอะไรนะคะ เป็นภาษาบาลี ศุภลปักษ์อะไรนั้นต้องเว้นไว้ก่อน รอให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลงพระปรมาภิไธยก่อน เราก็เว้นไว้ได้ แต่เราจะยกเป็นแบบเอามาใส่ไว้ เพื่อให้ครบตามหน้านะคะ ที่นี้ในคำปรารภนั้นมันก็อาจจะมีเจตนารมณ์เหมือนกัน ก็คงต้องเว้นที่ไว้ว่าเจตนารมณ์ เพราะว่าการที่จะออกรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ พุทธศักราช ๒๕๕๐ นี้ เป็นเพราะอะไร พุทธศักราช ๒๕๔๐ นั้นเกิดอะไร ก็คงต้องไปสรุปมานะคะ

ประธาน : คือคำปรารภนี้บางคนคิดว่าไม่สำคัญ เชิญอาจารย์วิจิตราก่อนครับ

รองศาสตราจารย์วิจิตรา วิเชียรชม : ขอให้เป็นระบบเดียวกันนิดหนึ่งนะคะ ยกตัวอย่างเช่น มติของ แต่บางที่ไม่มี ตรงนี้ก็พยายามนำเสนออย่างเป็นระบบไปเลย จะเอามือหรือไม่มี และเกี่ยวกับเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษ คงจะต้องให้มันถูกต้อง ยกตัวอย่างเช่น หลักนิติธรรมมันเป็นคำเฉพาะ เพราะฉะนั้นเวลาขึ้นต้นมันต้องตัวใหญ่ อะไรอย่างนั้นนะคะ เราจะได้ที่เดียวกันไปเลย ขอบคุณคะ

ประธาน : Rule of Law R ตัวใหญ่ครับ และ L ก็ตัวใหญ่ด้วยครับ เวลาเขาเขียนกัน

คำพูดพบเราเป็นตัวเล็กอยู่แล้วครับ ที่นี้มติกี่เอาตามรูปแบบในการตรวจรายงานการประชุมนะครับ มีหรือไม่มี ของ ช่วยตรวจสอบแล้วกันนะครับ เอาตามรูปแบบตรงนั้น แต่ว่าต้องเป็นระบบเดียวกัน ไม่พูดกลับไปกลับมาะครับ ช่วยตรวจสอบเอาให้ถูกต้องตามรูปแบบ ผมยกตัวอย่างเรื่องถูกต้องตามรูปแบบการใช้ตัวย่อนี้ ขออนุญาตเรียนอย่างนี้นะครับ เป็นหน้าที่ของอนุกรรมการตรวจรายงานการประชุม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ตามรูปแบบ คำว่า วิ แพ่ง ไม่มีจุดนะครับ แต่ว่า ป. มีจุดนะครับ ป.วิ แพ่ง ป.วิ อาญา ก็เหมือนกันนะครับ วิ อาญา วิ แพ่ง เขียนติดกันไปหมดเลย ไม่มีจุดคั่น สรุปแล้วมีจุด ๆ เดียวคือมีจุดที่ ป. เท่านั้น อันนี้ตามรูปแบบนะครับ ต้องใช้รูปแบบเดียวกันเพราะว่าอยู่ในกรรมการชุดเดียวกันเราอย่างไรทำอะไรต่าง ๆ ที่มันแตกต่างกัน เพราะฉะนั้นนักวิชาการต้องเอาหลักเกณฑ์ในการตรวจรายงานการประชุม เพราะเป็นหน้าที่ของกรรมการชุดนี้ เอามาศึกษาด้วย ต้องไปขอมาด้วยนะครับ เพราะเวลามีข้อสงสัยให้ดูในนั้น และถ้ายังสงสัยก็ถามคนที่เขามีหน้าที่ตรวจรายงานการประชุม และผมมีหน้าที่ตรวจด้วยนะครับ และจะมีอีกหลายคนครับ-----

วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เพราะฉะนั้นในเรื่องของจุดหมายเหตุ ผมคิดว่าเราคงจะเห็นด้วยใช่ไหมครับ ว่าน่าจะรับข้อสังเกตของท่าน คุณหญิงกุลทรัพย์ไป โอ.เค. นะครับ ที่นี้มันมีประเด็นอีกอันหนึ่งนะครับ เราจะเริ่มทำจากตรงไหนก่อน เพราะเราต้องไปเขียนนะครับ ข้อมูลตอนนี้ก็คือเราเริ่มข้อมูลแล้วว่าเขาเสนอขอแปรญัตติ สสร. ท่านใดขอแปรญัตติในส่วนใดบ้าง ขั้นตอนในตอนนี้นะ เขากำลังพิจารณาการยื่นคำแปรญัตติอย่างเป็นทางการ เพราะฉะนั้นตรงนั้นมันจะสิ้นสุดประมาณวันที่ ๒๕ หรือวันที่ ๒๖ นี่นะครับ วันนั้นเราจะรู้ว่าอันไหนไม่ถูกแก้ เพราะฉะนั้นเราน่าจะเอาตรงที่ไม่ถูกแก้ไปเอามาเขียนก่อน เพราะจะได้ศึกษาได้จากรายงานการประชุมของ คณะอนุกรรมการ กรอบ ๑ คณะอนุกรรมการ กรอบ ๒ คณะอนุกรรมการ กรอบ ๓ แล้วก็ คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญประกอบกับรายงานการประชุมของสภาร่างรัฐธรรมนูญ แล้วก็อันไหนที่มันไม่เคยแก้ไขเลยมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ จะได้ไปเอาของที่เขาทำไว้ของอาจารย์มนตรี อาจารย์คมสัน เมื่อปี ๒๕๔๒ ตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ เอามาใส่ แล้วเราต้องมาดูว่าจะกลับตรงไหน และเริ่มพิจารณา จากตรงนั้น ส่วนที่จะช้ากว่าก็คือเรื่องที่ยังไม่เป็นที่ยุตินะครับ ผมไม่ทราบว่าเสนออย่างนี้จะได้ไหมครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ที่เรียนว่าอะไรที่ไม่มีปัญหา ก็หมายความว่า เราทำไปก่อนแต่ว่ามันยังมีการประชาพิจารณ์อีกใช่ไหมคะ ยังไม่ตกลง ยุติภายในเท่าไรที่จะรับความคิดเห็น เหมือนกัน เมื่อรับมาแล้วเขาจะทำอะไร อย่างนั้นคะ ใช่หรือเปล่าคะ

ประธาน : ตามกรอบเวลาของ สสร. นะครับ ก็จะมีการรับฟังความคิดเห็นกัน ตอนนี้อย่าง ไม่ปิดครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ยังไม่ปิด แต่ว่าเท่าที่เราคำนึง เพราะเราต้องทำงานแข่งกับเวลาเพราะฉะนั้นอะไรที่เราคำนึงว่ายังไม่ปัญหา ซึ่งมันคงจะมีที่เราเชื่อว่าประชาพิจารณ์ก็คงจะไม่มาตีให้ตกอะไร นอกจากตีตกไปหมดเลย เราก็คงจะทำได้เลย ส่วนอันไหนที่ยังไม่ทำไม่ได้ก็เว้นไว้ก่อน มันจะได้ล่วงหน้าไป แล้วเราก็ย้อนกลับมาทำส่วนที่เริ่มมีการอภิปรายใหม่ มีการแก้ไข มีการตกลงประเด็นที่ Hot มันก็มีอยู่ไม่กี่ประเด็นใช่ไหมคะ แต่ที่ไม่ Hot ก็ผ่านไปเราก็มาทำ เว้นแต่ว่ากลับมาจากประชาพิจารณ์ซึ่งจะมีคนแสดงความคิดเห็นเยอะก็ต้องเอามาดูว่าที่เราเขียนเจตนารมณ์ไป แล้วเขาแก้ไข ถ้าเขาแก้เราก็ต้องแก้ตามก็ควรจะไปแบบนั้น

ประธาน : ประชาพิจารณ์ที่ว่าจะมีข้อมูลมาจาก ๒ ส่วน ก็คือ การรับฟังความคิดเห็นจาก ประชาชนส่วนหนึ่ง และก็การรับฟังจาก ๑๒ องค์กรอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งวันนี้ผมคิดว่าเราจะต้องบันทึก รายละเอียดเพราะว่าในคราวที่ไปรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญนะครับ ทางสภาร่างรัฐธรรมนูญก็ขอให้บันทึกให้ละเอียด เพราะฉะนั้นตรงนี้ถ้าไม่ละเอียดเอามาใส่ในส่วนที่เราพิจารณาวันนี้ ๕ บรรทัด ไม่ได้ ต้องเป็นภาคผนวกเท่านั้นในนี้เราต้องใส่อย่างละเอียดเลย เพราะว่าเป็นการรับฟังความคิดเห็นรายมาตรา ไม่ว่าจะจากเป็น ๑๒ องค์กรหรือจากประชาชนก็ตาม อันนี้ที่จำเป็นที่เรา

วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

จะต้องทำเป็นภาคผนวกแนบจนครบ ซึ่งตรงนี้ไม่รู้ข้อมูลจะมาเมื่อไรอย่างข้อมูลเรื่องการสัมมนาที่ เดอะ ไทด์ รีสอร์ท ที่เขาสัมมนาไปตั้งแต่ต้นเดือนเมษายนเราเพิ่งได้เมื่อสัปดาห์ที่แล้วเมื่อวันพฤหัสบดีที่แล้วนี้เองนะครับ มีเป็น ๑๐๐ หน้าเลยครับ ซึ่งตรงนั้นไปเกี่ยวข้องกับการทำเจตนารมณ์รายมาตราด้วย เพราะนี่เป็นการพิจารณารายมาตรานะครับ ก็คงจะต้องเป็นอย่างนั้น เพราะมันมี สปริง ฟิลด์ สปริง ฟิลด์ มันอยู่ในชุดนี้แล้วนะครับ แต่ เดอะ ไทด์ รีสอร์ท ผมคิดว่าต้องไปใส่ในชุดรายมาตรา ถ้าไหนกลั่นลงมาสามารถบรรจุลงในเจตนารมณ์ได้ ก็ใส่ แต่อันไหนมันใส่ไม่ได้ต้องมานั่งดูบ้างเรื่องอาจจะต้องเขียนเอง เพราะบางเรื่องอาจจะไม่อยู่ในบรรทัดใด อาจจะเป็นข้อความระหว่างบรรทัด คือเรื่องอภิปรายไปก็เฉยไปเฉยมา แต่ไม่ตรงสักอย่างอาจจะเป็นไปได้บางอย่างกลายเป็นข้อความระหว่างบรรทัดซึ่งไม่มีใครพูดตรง ๆ อย่างเช่น ผมยกตัวอย่าง อย่างเรื่องบัญชีรายชื่อ นะครับ มีไว้ทำไม มันก็เป็นเรื่องที่น่าถกเถียงกันอีกเยอะเลยว่าจะทำอย่างไร ส.ส. ส.ว. จะมีหรือไม่มีอย่างไร ประเด็นใหญ่ ๆ อย่างนี้เราคงไม่มา ผมไม่รู้จะมีใครช่วยเขียน ผมเข้าใจว่าหลายท่านอาจจะลองเขียน ท่านนลินีหรือว่าท่านประโกชน์อาจจะลองเขียน แต่เขียนมาเราก็เก็บเอาไว้ ก็อาจจะเป็นไปได้อีก แต่ว่าขั้นตอนในการทำงานเวลาพิจารณาน่าจะเริ่มจากเรื่องที่ไม่ซับซ้อน เรื่องที่ไม่ยากก่อน แต่เรื่องอื่นต้องพยายามเขียนไว้ด้วย ซึ่งในโอกาสต่อไปเราคงมานั่งดูกัน แต่ว่าเราจะเริ่มไล่พิจารณานะครับ วันนี้เรากำหนดวิธีการทำงานจะเป็นอย่างนี้ โอ. เค. นะครับ เชิญ ท่านอาจารย์อำไพครับ

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : พูดอีกแล้วนะคะ ด้วยความห่วงใย เนื่องจากเวลาเหลือน้อย ที่นี้ในบางมาตราที่เรียบร้อยแล้ว คิดว่านี่ก็อยากให้มีบันทึกโดยเร็ว ๆ เราจะได้มาดูด้วยกัน ที่นี้ในบางมาตราที่ไม่มีผู้ใดแตะต้องเลยก็จะมีอยู่ เพราะฉะนั้นตรงเจตนารมณ์อาจจะบอกว่า คงเหมือนปี ๒๕๔๐ หรือว่าอะไร แล้วแต่จะคิดกัน สรุปกันนะคะ เพราะว่าบางมาตราที่ไม่มีใครแตะต้องเหมือนกันนะคะ ก็ปล่อยไว้ตรงนั้นเราต้องหารูปแบบ วิธีการเขียนอย่างไรให้เหมาะสมต้องเป็นเอกสารที่เป็นหน้าเป็นตา เป็นหลักฐานของเรา อย่างไรก็ตามก็เน้นเรื่องให้ลงตัว ขอขอบคุณค่ะ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : หมายความว่าไม่มีการอภิปรายเลยใช่ไหม ในสภา สสร. ไม่พูดถึงเลยมีไหมคะ คือดิฉันไม่ได้ฟังเทปทั้งหมด กำลังสงสัยว่าแต่ละมาตรา ๆ มันผ่านไปต้องพูดอีกไหมคะ

ประธาน : ก็ สสร. ยังไม่ได้ประชุมครับ เพราะฉะนั้น สสร. จะประชุมตามกำหนดการที่เป็นทางการคือวันที่ ๑ มิถุนายน ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ถ้าผมจำไม่ผิด คือเราทำงานก่อนเวลา

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เข้าใจแล้ว

ประธาน : สสร. ยังไม่ได้ประชุมเลยครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : กรรมาธิการยกกว้างก็ยกกว้างใช่ไหมคะ

วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประธาน : ไซค์รับ เป็นร่างฉบับรับฟังความคิดเห็นเท่านั้น แต่ว่าตอนนี้บทบาทเปลี่ยนไปอยู่ที่สภาร่างรัฐธรรมนูญแล้ว สภารัฐธรรมนูญจะแปรญัตติ และก็จะอภิปรายกันวันเริ่มต้นอภิปรายจริง ไม่ใช่วันที่ ๑ หรือวันที่ ๑ ตามกฎหมายตามกฎหมายคือวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๓๐ เขาจะอภิปรายกันแล้ว พระเอกเปลี่ยนตัวแล้ว ชุดที่ ๑ พระเอกก็คือ กรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ช่วงนี้คือช่วงที่ ๒ พระเอกก็คือ สภาร่างรัฐธรรมนูญ คือขั้นแปรญัตติ วันที่ ๑ มิถุนายน ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ถ้าผมจำวันไม่ผิด จะเป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นเราทำงานก่อนเวลาเพราะเรากลัวจะเสร็จไม่ทัน

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : แต่ว่าที่ถามท่านประธาน คือว่า สภาร่างที่คุณประสงค์ เป็นประธานถูกไหมคะ และ สสร. ก็คือ นายบรรณิณีที่นี้ที่พูดถึงว่าไม่มีใครแตะอะไรเลย คือ ยังไม่เข้าใจว่า เวลาสภาร่างรัฐธรรมนูญเขาร่างมาตรา ๑ ตั้งแต่ คำปรารภ รัฐธรรมนูญ แล้วก็มาตรา ๑ มาตรา ๒ มาตรา ๓ อะไรอย่างนี้ มันมีมาตราไหนที่เขาไม่อภิปราย อันนี้ขอเป็นความรู้ มีไหม ท่านประธานทราบไหม

ประธาน : เดียวมีถ้อยคำช่วยตอบหน่อย เดียวคุณปัทมาช่วยชี้แจงนิดหนึ่ง คือ เรามีเอกสารที่ไม่ได้แจกพวกเรา อีกหน่อยผมต้องมาผลิตเรื่องเอกสารเกี่ยวกับการแปรญัตติไม่เป็นทางการ เอกสารอะไรที่เป็นทางการก็ยังไม่ออก ตอนนี้อยู่เห็นการแปรญัตติไม่เป็นทางการเท่านั้นครับ คุณถ้อยคำช่วยชี้แจงนิดหนึ่ง

นางสาวถ้อยคำ พัดฉวีวรรณ : ถ้อยคำนี้จะคะ คือจะบอกว่า มีบางหมวดบางมาตราที่จะไม่มีการอภิปรายเลยอย่างไรรอบ ๑ ก็จะเป็นเรื่อง พระมหากษัตริย์ คือไม่มีการอภิปรายเลย ไม่มีการพูดถึงเลย

ประธาน : ผมเรียนอย่างนี้ก็ได้ครับ หมวด ๑ และหมวด ๒ เกือบไม่มีการแก้ไข หมวด ๑ มีการแก้ไขเพียงบางส่วน หมวดพระมหากษัตริย์กรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญจะไม่แก้เลย การมีข้อเสนอที่ทุกคนทราบดี คือ เรื่องพระพุทธรูปศาสนา เพราะฉะนั้นต้องไปพูดกันในสภาร่างรัฐธรรมนูญแน่นอน คือมีหลายหมวดที่ไม่มีการแปรญัตติเลย

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เอาข้อมูล ถ้าเขาไม่อภิปรายเราจะเอาที่ไหนมาเขียน เจตนารมณ์ ท่านอาจารย์บอกจะกลับไปเอา พ.ศ. ๒๕๔๐ ต้องบันทึกหมายเหตุไว้เป็นความเห็น เป็นเจตนารมณ์มาตั้งแต่ฉบับโน้นนะคะ อันนี้ต้องให้ชัดเจนนะคะ

ประธาน : คือต่างกันอย่างหนึ่งก็คือ ว่าของปี ๒๕๔๐ เป็นการศึกษาของนักวิชาการ ชุดหนึ่งคณะหนึ่งนะครับ แต่ชุดนี้จะรับรองโดยสภาร่างรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นจะมีความแตกต่างกัน ก็คือเวลาที่ตัดสันคดียุติรัฐธรรมนูญก็จะดูเพราะว่าอันนี้เป็นเอกสารที่รับรองโดยสภาร่างรัฐธรรมนูญ แล้วก็ผ่านการพิจารณาของกรรมการ และผ่านการพิจารณาของสภาร่างรัฐธรรมนูญไว้แล้ว แต่ผลบังคับจะเป็น

วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

อย่างไร อาจารย์ศาสตราเคยถาม ซึ่งยังไม่มีคำตอบ คือว่าจะเป็นอย่างใด เดียวเราคงจะต้องดูกันต่อไป เพราะเรายังไม่เห็นหน้าตาของรัฐธรรมบัญญัติ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : มั่นยาวเช่นว่าเจตนารมณ์ของ พ.ศ. ๒๕๔๐ มั่นยาว ในนี้ถ้าเราจะทำใหม่เราก็สามารถจะทำได้ แต่เราต้องอ้ำงนะคะว่า ไม่มีอภิปรายที่นี้ เขาอภิปรายตั้งแต่ปีโน้น ๆ

ประธาน : ไร่ครับ เชิญคุณปัทมาครับ

นางสาวปัทมา สุปกำปัง : ขออนุญาตเพิ่มเติมข้อถกเถียงนี้ในส่วนของท่านคุณหญิงถาม ประเด็นก็คือว่าในส่วนของการอภิปรายเลย ก็น่าจะเป็นหมวดของพระมหากษัตริย์อย่างที่น้องได้นำเรียน แล้วก็หมวดสิทธิเสรีภาพก็มีพูดถึงบ้างเป็นการเพิ่มเติมมากกว่า และคราวนี้เมื่อโยงกลับไปว่าถ้าหมวดใดที่ไม่มีการอภิปราย และก็มีกรยกประเด็นขึ้นมาว่าเราจะไปพิจารณาเจตนารมณ์ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ ตรงนั้นน่าจะเป็นส่วนหนึ่งจะขออนุญาตเพิ่มเติมว่ารัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ในส่วนของหมวดพระมหากษัตริย์ก็จะเป็นการลอกมาจากรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ หน้า นั้น ซึ่งมีมา ๑๖ ฉบับ ที่เรานับอย่างเป็นทางการตรงนั้นเหมือนกัน การอภิปรายก็จะไม่กว้างขวางเท่าไรเหมือนกัน เพราะถือว่าเป็นแนวจารีตประเพณี แล้วก็ตามกฎหมายเถียรบาลอยู่แล้ว ตรงนั้นจะไม่ค่อยมีความเปลี่ยนแปลง

ประธาน : ขออนุญาตอาจารย์อำไพ คือ เรามีเอกสารที่น่าสนใจอีกชุดหนึ่งเป็น CD F File ก็คือ มีคนเขาเขียนอธิบายไว้ในเว็บไซต์หน้าแรกของสภาร่างรัฐธรรมนูญ เขาพยายามเขียนอธิบายรัฐธรรมนูญ คือ อันนั้นไม่รู้ใครทำ ไปโยนอยู่ในหน้าแรกของสภาร่างรัฐธรรมนูญ เขาพยายามเขียนอธิบายมาตรา ๗ มาตราอะไรเขาพยายามอธิบาย ซึ่งไม่ใช่เวอร์ชันที่เป็นทางการเลยแม้แต่น้อย ขออนุญาตแค่นี้เชิญท่านอาจารย์อำไพครับ

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : ขอบคุณคะ คืออย่างนี้เรากำลังช่วยกันดูรูปแบบเพื่อความรวดเร็วจากปีกใหญ่ที่ท่านให้มาดิฉันเห็นด้วยหมดแล้วว่ามาตราท่านใส่ในกรอบ เจตนารมณ์ตัวดำหมายเหตุตัวดำ ที่นี้เมื่อสักครู่ที่ได้พูดว่า ส่วนใดมาตราใดที่ไม่มีการแตะต้องนั้น ดิฉันคิดว่าเสนอแล้วกันว่าพวกเราเห็นด้วยหรือไม่ เขียนว่าคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สมมุติเอาแค่นั้น คือ สุดท้ายของเรา ตรงไหนถ้าไม่แตะเลย ไม่มีอภิปรายคงเดิมตาม คือถ้าที่ประชุมเห็นด้วยน้องนักวิชาการก็จะง่ายเขาก็จะใส่ในเจตนารมณ์คงเดิมตามปี ๒๕๔๐ จะเร็ว ถ้าเราให้ความเห็นชอบตรงนี้เพื่อช่วยเขาคะ

ประธาน : ผมขออนุญาตขยายความนิดหนึ่ง เราใช้คำว่า คงเดิมตามปี ๒๕๔๐ แล้วเราก็บอกว่า คงเดิมตามปี ๒๕๔๐ ข้อความว่าจะไร่ด้วยใช้ใหม่ครับ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

นวพร ๓/๕

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : ขอประทานโทษ สมมุติว่า มาตรา ๑๑๖ มันมี ข้อความอยู่แล้ว แล้วก็นั่นคงไม่ได้มีความผิดเพี้ยนไปจากปี ๒๕๔๐ เท่าไรนักเพื่อไม่ให้มันเย็นเยี่ยยาวเราก็บอกว่า เจตนารมณ์เรามีหัวข้อที่เราเขียนคงเดิมอันนั้นไปเลย ถ้าใครสนใจก็ย้อนไปดูปี ๒๕๔๐ สักนิดหนึ่ง อย่างนั้นจะดีไหม ถ้าท่านบอกว่าต้องมาเขียนย้อนตามอย่างนี้อีก ดิฉันว่ามันยาว

ประธาน : คุณปัทมา เชิญครับ

นางสาวปัทมา สุปกำปัง : เห็นด้วยกับท่านอำไพ เนื่องจากว่ามีเหตุผลก็คือว่าเนื่องจากว่ารัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ก็อย่างที่ท่านเราทราบกันว่า ทีมวิจัยของอาจารย์มนตรี รูปสุวรรณ และอาจารย์ คมสัน ก็ไม่ได้เป็นการวิจัยที่ไปทำ ไปเก็บข้อมูลระหว่างการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ เป็นการทำให้หลัง แล้วก็เป็นการเขาเรียก เจตนารมณ์ ก็จริง แต่ว่ามันเป็นการบันทึก ว่าบันทึก มีการอภิปรายในชั้น กรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญว่าอย่างไร ในชั้น สสร. ว่าอย่างไร อะไรอย่างนี้ ก็เป็นการบันทึกคล้าย ๆ ที่น้อง ๆ นักวิชาการทำอย่างนี้ แต่ดูในความละเอียดแล้วทางคณะของน้อง ๆ ทำละเอียดเยอะกว่าด้วยซ้ำไป แล้วเราจะไปสรุปว่ามันเป็นเจตนารมณ์ก็ว่าจะความครบถ้วนสมบูรณ์ หรืออะไรตรงไหนอาจจะไม่ได้เท่าที่ควร เห็นด้วย กับท่านอำไพ คือให้ย้อนกลับไปดูของเดิมให้ไปดูของปี ๒๕๔๐ น่าจะดีกว่า ไม่นั่นเราก็คจะเป็นการสรุปจากข้อมูลที่มีนิดเดียว แล้วเราก็ไปสรุปเหมือนอนุমানเอาเองค่ะ

ประธาน : ได้ไหมครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ดิฉันคิดว่าในลักษณะของความสะดวกหรือความเข้าใจของประชาชน คือ การใช้กฎหมายไม่ว่ารัฐธรรมนูญหรืออะไรประชาชนชาวไทยค่อนข้างจะมีความรู้เรื่องกฎหมายน้อย แล้วก็เหมือนกับว่าสิทธิในการที่จะได้รับความเป็นธรรมจากกฎหมายมันก็น้อยตามไป ทีนี้กฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายหลัก ถ้าหากว่า บอกประชาชนกลับไปดูโน้น กลับไปดูนี้ แค่นั้นก็จะอ่านยังไม่อยากจะไปอ่านเลย เพราะฉะนั้นสำหรับความเห็นของดิฉันมันอาจจะยาก น้อง ๆ คงต้องเห็นด้วยกับอาจารย์อำไพ เพราะว่าทำแล้วมันยากตรงนี้ เพราะว่าดิฉันยังไม่เห็นที่งานวิจัยของอาจารย์มนตรีที่ท่านประธานบอกว่า แล้วน้องเขาบอกว่ามันไม่ใช่เจตนารมณ์ แต่ว่าเป็นการบันทึกการอภิปราย คล้าย ๆ กับคราวที่แล้ว ดิฉันมาบอกอันนี้ไม่ใช่เจตนารมณ์ ถ้าคล้าย ๆ อย่างนี้ก็ยุ่งยากมากเลย

วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประธาน : มันมีปัญหาครับ อันนี้ไม่ใช่เจตนารมณ์หรือว่าทุกอย่างคือเจตนารมณ์ครับ มันมีปัญหาครับ นี่ละครับเรื่องยาก

คุณหญิง กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เขาตีความเจตนารมณ์อาจจะไม่เข้าใจ เจตนารมณ์มันต้องมี เหมือนกับว่าคนเมื่อก่อนนี้หญิง ชาย ไม่เท่ากันถูกไหมคะ เมื่อก่อนนี้กฎหมายรัฐธรรมนูญหลายฉบับ ไม่มีเลยที่ว่า หญิง ชาย ต้องมีสิทธิเท่าเทียมกันอะไรนี่ หลายฉบับลองย้อนไปดู แล้วเราก็จะรู้สึกว่า หญิง ชาย มันเพิ่งจะมาไม่กี่ฉบับนี้ที่ว่า หญิง ชาย มีสิทธิเท่าเทียมกันนั้นเขามีเจตนารมณ์ว่า เดียวนี้ผู้หญิงก็ทำงานแล้ว รับผิดชอบประเทศชาติ มีความรู้ความสามารถอะไร เดียวนี้ต้องเท่าเทียมแล้ว นี่คือตัวเจตนารมณ์ เพราะฉะนั้นต้องเท่าเทียม นี่ยกตัวอย่างนะคะ คืออย่างนี้ แต่ที่นี้ถ้าเผื่อไม่ได้เอาตัวเจตนารมณ์มันจริง ๆ มันก็จะลำบาก อย่างที่น้องเขาว่า เขาจะต้องไปสรุปมาเองหรืออะไร คำว่าเดิม ไปดูของเดิมมันก็ไม่ใช่เจตนารมณ์อีก ก็ไม่รู้เหมือนกัน ไปปรึกษานักกฎหมาย

ประธาน : เอา ๒ รูปแบบมาเทียบ แล้วค่อยตัดดอกที่หลัง เราเอาเหมือนปี ๒๕๔๐ อันหนึ่ง แล้วลองเขียนดูสิว่า ถ้าให้ชาวบ้านอ่านว่ามาตรานี้เขียนไว้ทำไม แล้วลองเขียนดูสิ ที่นี้ผมเห็นข้อมูลที่เขาพยายามเขียนคำอธิบายรัฐธรรมนูญแล้วนะครับ ที่อยู่ในเว็บไซต์หน้าแรก บังเอิญว่าวันนี้ไม่ได้เอาโน้ตบุ๊กมา มันมีอยู่ในหน้าแรกเลย ซึ่งผมขอรับตรงนี้ แล้วไปปรึกษากับทีมงาน เพราะดาบแรกคุณต้องไปทำมา แล้วชุดนี้คือดาบ ๒ และมีดาบ ๓ คือ กรรมาธิการ และอันสุดท้ายโน้ตคือสภาร่างรัฐธรรมนูญ ก็อย่างน้อยมีคนตรวจกันดูอย่างน้อย ๔ คนดูนะครับ คิดว่าชุดนี้คงต้องตัดสินใจว่าจะเอาอย่างไรกันแน่ จะบอกว่าให้ไปดูปี ๒๕๔๐ หรือว่าจะเขียนบอกไว้ด้วย แล้วเขียนนี้จะกำหนดเป็นรูปแบบไหน จะอธิบายอย่างไร คนที่ไม่รู้เรื่องกฎหมายแล้วไปเขียนให้เขาอ่านนี่มันจะเป็นอย่างไรนะครับ ต้องลองดู เอาเป็นว่าพยายามทดลอง ๒ รูปแบบ แล้วเรามาเลือกได้ไหมครับ ผมมีความรู้สึกที่อ่านยากมาก อ่านแล้วหลงทางเลย เหมือนกับผมเข้าเขาวงกตแล้วหาทางออกไม่ได้ครับ ท่านหมายถึงมาตรา ๔ ที่ผมให้ไปดูในเอกสาร ที่จริงตรงกับในมาตรา ๔ เข้าใจว่าเอาตามแนวนี้ครับ เอาว่าเป็นมติว่าเราจะมอบหมายว่าลองไปเขียนมาแนวแบบนี้ นี่คือตัวอย่าง แล้วเอาเรื่องที่คุณข้างนี้แล้วขึ้นมาพิจารณาก่อน เราจะค่อย ๆ เติม อีกหน่อยก็คงจะเต็มในที่สุด ในนี้มีนักกฎหมายนั่งอยู่หลายคนครับ

ที่นี้เรื่องกรอการทำงาน เรานัดประชุมกันทุกวันจันทร์บ่าย เราประชุมอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ซึ่งเดี๋ยวผมจะมีเรื่องหรือเรื่องวันประชุมเรื่องการทำงานอย่างอื่นด้วย ที่นี้เราก็ห่วงเรื่องกรอเวลาอย่างที่ท่านอาจารย์อำไพว่า ทุกคนห่วงเรื่องนี้มาก ถึงจะมีการหารือกันต่อไป ที่นี้เราตกลงวิธีการ เราได้กรอการทำงานเบื้องต้นอย่างนี้แล้วนะครับ เราต้องใช้เวลาไปเขียนอะไรต่าง ๆ คือทีมงานกลุ่มนี้เขาเพิ่งเห็นเดี๋ยวอย่างแสนสาหัสมาจากชุดนี้ ซึ่งชุดนี้ก็ยังไม่จบ ที่นี้ปัญหาคือเวลามันก็ไม่ได้รอทำอะไรเลย

วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ผมขออนุญาตหารือเรื่องวันประชุมก่อนก็แล้วกันนะครับ คือเรานัดประชุมกันทุกวันจันทร์ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา วันนี้เราประชุมเวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา ท่านศรีวิภากรก็ขอหารือกับทีมมีท่านโสมสุดา ท่านศรีวิภากร และผม ลองหารืออยากจะเสนอให้ที่ประชุมช่วยให้ความเห็นหน่อยนะครับว่า เนื่องจากเวลามันเร่งรัดอย่างนี้ เราคงต้องมีการทำงานช่วงเย็นบ้าง เพราะหลายท่านไม่สะดวกในเวลากลางวัน ที่นี้ผมหารือครับว่า เราจะให้การประชุมอนุกรรมการ หรือว่าจะให้เป็นการประชุมคณะทำงานเฉย ๆ คือมันมี ๒ รูปแบบ วงเล็ก ๆ เลยก็น่าไม่ต้องเชิญทุกท่านมา ไม่ใช่การประชุมอนุกรรมการ แต่เป็นการประชุมคณะทำงาน ที่นี้ถ้าเราจะเปลี่ยนนะครับ ถ้าเกิดจะประชุมช่วงเย็นบ้าง คือเปลี่ยนวันประชุมไปเลย ท่านจะสะดวกหรือไม่ หรือว่าหลายท่านอยากจะให้เป็นการประชุมทุกวันจันทร์ ๑๓.๓๐ นาฬิกาเหมือนเดิม หรืออาจจะให้ประชุม เช่น วันจันทร์ตอนเย็น หรือวันพุธตอนเย็นนะครับ ซึ่งวันจันทร์เข้าใจว่าจะมี สสร. ต่าง ๆ ท่านอาจจะสะดวก แต่ถ้าเป็นวันพุธ หลายท่านจะเดินทางมาไม่สะดวก วันพุธอาจจะไม่เหมาะ ที่นี้วันศุกร์เย็นผมก็มีปัญหาอีกว่า ผมไม่ค่อยสะดวก วันศุกร์เย็นนี่คงไม่เหมาะด้วยประการทั้งปวงนะครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ดิฉันขอเสนอต่อไปว่า มันมีทั้งหมดก็มาตรา เราควรจะทำ คำนวณดูว่า เรามีเวลาเท่าไร วางแผนปฏิบัติงานให้รัดกุมว่า ในการประชุมครั้งหนึ่งเราควรจะทำได้ที่มาตรา อันนั้นอาจจะเข้มงวดไป แต่ว่าห้อง ๆ นี้ทำเรื่องนี้มาแล้ว ห้อง ๆ เขาจะมีความรู้ในนี้อาจจะแน่น แล้วอาจจะ ต้องแบ่งกันไปดู ในเมื่อเคยอ่านแล้วก็ทำเล่มนี้ออกมา แสดงว่ามีพื้นฐานความรู้จากการอภิปรายการประชุม อะไรนี่จะมีความรู้ในนี้ เพราะฉะนั้นก็น่าจะแบ่งกันไปกว้างได้ถูกไหมคะ อันนี้คณะทำงานถูกไหมคะ แล้ว ถึงอนุกรรมการก็อาจจะประชุมด้วยกัน เช่น อาจจะให้คณะทำงานนี้ทำเป็นการบ้าน แล้วก็ยกกว้างมาเข้าที่ ประชุมก็ต้องมีอนุกรรมการมาช่วยดูด้วยถูกไหมคะ ไม่เช่นนั้นจะไม่ทัน ดิฉันก็ไม่ทราบ แต่ต้องวางแผน ปฏิบัติงานอย่างไรให้รัดกุม เวลาเมื่อไหร่อันนั้นคือตัวตั้ง แล้วทั้งหมดมีกี่มาตรา แต่ละมาตราจะทำได้ครั้งละ กี่มาตรา ถ้าจะมานั่งเขียนกันในที่ประชุมนี่คิดว่าทำไม่ได้นะคะสำหรับการวางแผน ต้องไปคิดและไปยกกว้าง มา แล้วก็เอามาดู และการดูไม่ใช่ดูแต่ที่ยกกว้างมาแล้ว มันจะต้องมาดูหลักฐานด้วย เวลาพิจารณาต้องดู หลักฐานว่าเขาอภิปรายกันว่าอย่างไร หรือผู้ตรวจอาจจะต้องไปตรวจเป็นการบ้านล่วงหน้า แล้วถึงจะมาเข้า ที่ประชุมอะไรก็แล้วแต่ เหมือนกับมอบหมายท่านที่เป็นนักกฎหมายที่จะเข้าใจชัดเจน คิดว่าถ้าวางแผน อย่างนั้นก็จะทำได้

ประธาน : เอาอันแรกก่อน เรื่องการประชุมอนุกรรมการ เราจะยื่นวันจันทร์ ๑๓.๓๐ นาฬิกา เหมือนเดิมไหมครับ ส่วนเรื่องคณะทำงานนี้เดี๋ยวคงต้องดูกัน ที่นี้เราจะสะดวก วันจันทร์เย็น หรือไม่ วันพุธไม่เหมาะ ถ้าเป็นวันศุกร์ก็ไม่ได้ เพราะวันศุกร์มีการประชุม ๑๐.๐๐ นาฬิกา

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

นนทลี ๔/๓

ประชุมกรรมการ ๑๒.๓๐ นาฬิกา ประชุมอนุกรรมการตรวจรายงานการประชุม วันศุกร์คงไม่ได้ วัน
ศุกร์เย็นท่านศรีวิการ์เสนอว่าจะประชุมกันได้ไหม ผมต้องถามครับ ต้องยกมือไหมครับ -----

- ๕/๑

วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประธาน : คือดูเหมือนท่านประธานมักจะติดราชการ และมีราชการต่างจังหวัดด้วย คือคุณศรีวิการจะมาประชุมวันศุกร์นี้ แล้วก็หารือกันอีกรอบหนึ่งตอนเที่ยง จะมีการคุยกันอีกรอบหนึ่ง ผมขออนุญาตหารือช่วงแรกในวันนี้ก่อน เพราะเป็นการประชุมอนุกรรมการอยู่ ผมต้องฟังท่านเลขาด้วย ถามท่านเลขาคิดว่าอย่างไร เชิญครับ

นางโสมสุดา ลียะวณิช : เนื่องจากคุณบัณฑิตมาลองออกความเห็นนะคะว่า ที่เราประชุม เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา วันจันทร์เป็นอย่างไร

รองศาสตราจารย์วิจิตรา วิเชียรชม : ขออนุญาตที่ประชุม ยืนยันไม่สะดวก เพราะนี่จะเปิดเทอมแล้ว เราก็จะมีสอนเย็น เพราะฉะนั้นมาไม่ได้เลย ถ้าเป็นวันธรรมดา ก็ขอกกลางวันดีกว่าก็คือเวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา น่าจะสะดวกกว่า ขอขอบคุณค่ะ

ประธาน : วันจันทร์นะคะครับ

นางบัณฑิต สุบกำปัง : วันจันทร์หรือวันพุธก็ได้ แต่ว่าวันศุกร์จะไม่ค่อยสะดวก ช่วงบ่าย

ประธาน : ท่านนลินีครับ ต้องถามท่านด้วย ท่านคิดว่าอย่างไรครับ

นางนลินี ทวีสิน : วันจันทร์เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกาค่ะ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นขอเรียนว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าขอให้ยืนยันวันจันทร์เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา เหมือนเดิม อย่างน้อยมี ๓ ตำแหน่งสลับกันได้ ถ้าผมไม่อยู่ท่านโสมสุดาเป็นประธานที่ประชุมได้ หรือว่าจะให้ท่านที่ปรึกษาหรือว่าท่านใดเป็นประธานที่ประชุมก็ได้นะคะครับ หรือท่านวัชรินทร์ก็ได้ เพราะฉะนั้นเอาเป็นว่า เราสรุป เพราะว่าถามแล้ว

ที่นี้เรื่องต่อไปคณะทำงาน คณะทำงานที่เรามีอยู่แล้ว กรอบ ๑ กรอบ ๒ กรอบ ๓ ที่จริง มีอยู่แล้ว แต่ปัญหาเป็นอย่างนี้ครับ อาจจะต้องขอรวบรวมเพิ่มเติม เนื่องจากว่ามันมีกรอบที่ ๔ กรอบที่ ๔ คือกรอบปลายเปิด เช่น เรื่อง ศาสนาพุทธเรื่องอะไรหลาย ๆ เรื่อง เรื่องคำปราชญ์ เรื่องบทเฉพาะกาลอะไรต่าง ๆ และ กรอบ ๑ กรอบ ๒ กรอบ ๓ ก็จะหลุดในเรื่องสุดท้าย คือเรื่อง Open end เรื่องกรอบที่ไม่มีกรอบ คือ ทุกเรื่องที่นี่ไม่รู้ว่าจะถ้าหากจะขอเนื่องจากว่าตอนนั้นตกลงกันไว้มีหลายท่านถ้าเราสะดวกจะให้เรา ครอบคลุมจะได้ไปขอคำปรึกษา และมีผู้รับผิดชอบโดยตรงได้นะคะครับ คือตอนนี้ในสุดท้ายผมดูเน้นที่กรอบ ๒ สถาบันการเมือง เพราะเหมือนกับว่าในทางความเป็นจริงไม่มีคนดู ผมเลยต้องมาดูเรื่องกรอบ ๓ ท่านคณิต ก็ช่วยดูอยู่ท่านวัชรินทร์ดูแลอย่างแข็งขันมาก แม้ว่าท่านก็มีภารกิจค่อนข้างเยอะ ท่านก็ดูให้อย่างละเอียด ที่นี้กรอบที่ ๔ ทำอย่างไรครับ เพื่อให้การทำงาน เพราะว่าพวกทีมคณะทำงานเขาควรจะต้องเป็นที่ปรึกษา ไม่รู้ว่าท่านมีนัดไหนสะดวกไหมครับ ถ้าเผื่อเขามีข้อสงสัยอะไรต่าง ๆ จะได้ขอคำปรึกษาได้ ท่านจะเป็น ผู้ใหญ่มากไปครับ ผมจำไม่ได้คุณบัณฑิตมาอยู่กรอบ ๒ ใช่ไหมครับ ที่นี้กรอบสุดท้าย

วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : ท่านประธานคะ จริง ๆ แล้วดิฉันว่าการที่เราได้เคยมอบหมายแล้วก็ให้ท่านช่วยกันนี้มันก็ยังดี ก็น่าจะเป็นไปตามเดิมได้ เนื่องจากว่าท่านเหล่านั้นได้เข้าไปในอนุกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญกรอบ ๑ กรอบ ๒ กรอบ ๓ อย่างท่านวัชรินทร์ท่านอยู่กรอบ ๑ ร่วมกับท่านรัฐภากรณ์ท่านก็จะเป็นที่ปรึกษาได้อย่างดี ในเนื้อหาสาระ อย่างกรอบ ๒ ท่านคณิตท่านอยู่ท่านก็จะช่วยใช้หรือไม่ใช้ กรอบ ๓ ท่านประโชภรณ์ในกลุ่มพวกเราที่เป็นอนุกรรมการ แล้วก็ท่านก็ไปเข้านั่งอยู่ใน ๓ กรอบ เรียบร้อยแล้ว และเป็นนักกฎหมายทั้งหมด พัฒนาก็มีคุณภาพอยู่แล้ว ฝากท่านตรงนั้นตามที่เราเคยคุยกัน ถ้ากรอบ ๔ นี้ไม่น่าจะมีปัญหาหรอก เพราะว่าเป็นคำปรารภเป็นรูปแบบเป็นอะไรที่ต้องรอนิดหนึ่งส่วนหน้าส่วนท้ายปะ ดิฉันช่วยได้ และก็ท่านคุณหญิงมามอง ๆ ก็ในเรื่องของภาษาทุกคนมามอง ๆ แต่จริง ๆ แล้วคือน้อง ๆ ที่ทำตรงนี้คือต้องยกย่องมาให้เราดูก่อน ไม่ใช่เรามานั่งร่างนั่งเขียน คือ น้อง ๆ เขาทำเตรียมมาเลย และดิฉันกับคุณหญิงช่วยกันไปดู ท่านเป็นหลัก ดิฉันก็ช่วย

ประธาน : เขาเขียนมาให้ครบทุกหน้าก่อนเลยในที่สุด คำปรารภ ก็ไม่รู้จะแก้ไขอีกหรือไม่ อย่างเรื่องพระพุทธศาสนาในที่สุดมันก็จะไปจบที่คำปรารภหรือว่าจะไปอยู่ตรงไหน อย่างไรในที่สุดตอนนี้ที่ผมฟังมาไม่ใช่เขาไม่เอาเรื่องพระพุทธศาสนากรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญเขาไม่เอาครับ และที่ฟังชาวบ้านไปฟังภาคใต้ ไม่เอา อย่างไม่เอา ทั้งพุทธทั้งมุสลิม ไม่เอาครับ เดี่ยวรอคำถามที่เขาไปถาม ๗๖ จังหวัดดีกว่า คำตอบจะออกมาตรงนั้น คือ ในส่วนนี้เดี๋ยวข้อมูลจะค่อย ๆ ททยอยออกมาครับ ตกลงอย่างนั้นครับ ว่าคณะทำงานจะกำหนดวันจะอะไรอย่างไร

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เลขานุการก็ไม่ต้องออกชื่อว่าใคร ดิฉันก็มาเข้ามาประชุม แล้วก็มาบอกว่าไม่ต้องเขียนหรอก ผมเขียนไว้เสร็จเรียบร้อย ท่านเดโชก็บอกว่าผมไม่เอา ผมมาให้คณะอนุกรรมการท่านก็เถียงอย่างนี้ ในที่สุดพอถึงเสียเวลาจริง ๆ เขาก็เอาออก แล้วเอาจุดไข่ปลาใส่เข้าไปเต็มเลย พอเข้าไปถึงในสถานที่แรกก็โดนเลย เพราะว่า ส.ส. ฝ่ายค้านเขาเตรียมแล้ว เขาบอกรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่มีความสมบูรณ์เพราะมีจุดไข่ปลา และท่านเดโชได้ลุกขึ้นอภิปรายบอกว่า คณะนี้คุณหญิงกุลทรัพย์เป็นคนร่าง ดิฉันไม่อยู่ในนั้นจะบอกอันนี้ ไม่ใช่ คือว่าดิฉันร่างเสร็จแล้ว แล้วเข้าไปเสนอในคณะ สสร. มาเต็มห้องที่ตีกลมุ่สภา ทุกคนซักอย่างกับดิฉันเป็นจำเลย ดิฉันก็รู้สึกช้ำโมโหแล้วนะสุดส่าห์มาทำงานให้ฟรี ๆ ถามบอกว่าคนนี้เขาว่าอย่างนี้ ๆ ถามบอกว่าถ้าอย่างนั้นเอาอย่างนี้ก็แล้วกันคุณอยากแก้ว่าอะไร คุณบอกแก้มาเลย ถ้าคุณไม่พอใจตรงนี้คุณก็จะแก้เป็นอะไร ๆ เขาเจียบกันหมดเลย เพราะเขาไม่ได้เตรียมตัว เขาเตรียมจะมาจะเราในที่สุดดิฉันกับบอกถ้าไม่แก้ดิฉันก็ไม่แก้ตามนี้ ตามนี้ทำมาอย่างดีแล้ว ประชุมกันตั้งไม่รู้กี่ครั้งแล้ว แล้วก็ยกย่อง มันไม่มีอะไรยากเลย ก็เอาของเก่ามา ๑๖ ฉบับ ดิฉันเอามา ๑๖ ฉบับ แล้วก็เอาให้เข้าในความนี้ว่า ต้องการอะไร เสาให้ฟังไม่มีปัญหาอะไรหรอกคะ คือ ถ้ามีคำร่าง คำ

วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ปรารภ เราก็ดูไปตามนั้น บทเฉพาะกาลตอนข้างหลัง ซึ่งดิฉันไม่ได้ทำ จาอยู่ในสภาท่านเดโชออกชื่อ คุณหญิงกุลทรัพย์เข้าไปเต็มกลางสภาเลย ทุกคนมาวันพรุ่งขึ้น เขาก็จะมาแย่งทุกคนที่เจอหน้า

ประธาน : ผมขยายความนิดหนึ่ง ทีมพวกคุณตอนนั้นไม่รู้อายุเท่า แต่ว่าถ้าคุณไปอ่านจะรู้ว่าเป็นประเด็นใหญ่มาก ในการร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ อภิปรายกันยาวมาก เรื่องจุดไข่ปลา ตอนที่คุณได้เห็นตัวจริงแล้วครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : คือคุณทรัพย์ไม่ได้ใส่จุดไข่ปลาร่างไปอย่างดีเลย เติมรูปแบบจะมีเฉพาะศุภมาสจุดไข่ปลาแน่ เพราะว่ายังไม่ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยจะไปใส่ได้อย่างไร จุดกัลดอะไรไม่มี ต้องให้ท่านทรงลงพระปรมาภิไธยก่อนถึงจะรู้ว่าวันอะไร วันที่เท่าไร เราถึงจะเอาวันที่ เช่น ๒๓ พฤษภาคม นี้ไปแปลเป็นภาษาบาลี ซึ่งเราเตรียมพร้อมอยู่แล้ว ว่าถ้าทรงลงพระปรมาภิไธยแล้วเราจะเรื่องกลับมาเขียนภาษาบาลีให้ ก็มีแค่นั้น นอกจากนั้นก็มีความเต็มครบหมด แต่เขาให้เราไปเสนอแล้ว แล้วเขาก็ไปตัดทิ้งเอง เราเป็นคณะอนุกรรมการแต่เขาจะมีอะไรอย่างนี้ เขาไปตัดทิ้งเอง ก็เลยกลายเป็นว่าเราเป็นคนร่าง ที่จริงแปลได้เลยที่เราทำไปดีแล้ว เลยถูกล้อทุกวันมานาน

ประธาน : ในเว็บไซต์ของ สสร. ผมไม่รู้ว่าเขาเปิดอ่านได้หมดหรือเปล่าวางงาน การประชุมของปี ๒๕๔๐ คำนี้ นะครับ แต่ว่าลองไปร่างมาด้วย เจตนารมณ์ของตัวคำปรารภ เมื่อกี้ผมค้างไว้อันหนึ่ง คือรัฐธรรมนูญฝรั่งเศส ๑๙๕๘ สิทธิในการนัดหยุดงานที่นิโคลาส ซาร์โกซี บอกว่าจะพยายามให้มันดีขึ้น ใครไปฝรั่งเศสจะรู้จะเดือดร้อนแสนสาหัส เรื่องการประท้วง การ Strive คือเขาไม่อยู่ในมาตราใดเลยในรัฐธรรมนูญ มาจากคำปรารภ มาจาก Preamble ภาษาอังกฤษไม่รู้เรียกว่าอะไร ภาษาอังกฤษคือ Preamble คำปรารภสำคัญมาก เพราะถ้าเป็นของต่างประเทศเรื่องสิทธิเสรีภาพอะไรต่าง ๆ บางอย่างอยู่ในคำปรารภ เพียงแต่เราจะใส่แบบไหนเท่านั้นเอง จะเขียนแบบไหน

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : คำปรารภมีว่าวันที่เท่าไร แล้วก็รัฐธรรมนูญนี้ มีขึ้นมาทำไม แล้วก็ทูลเกล้าถวายให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพิจารณา และบัดนี้ได้ทรงพิจารณาเห็นชอบแล้ว จึงได้ทรงลงพระปรมาภิไธย ก็จะมีแค่นี้ ประมาณ ๑ หน้า เราก็ทำไป ก็ไม่เห็นมีอะไร ท่านเดโช ท่านมอบให้เขียน ซึ่งเป็นการเขียนภาษาไทยนั่นเอง ไม่ใช่กฎหมายอะไรหรอก เพราะฉะนั้นจึงต้องเว้นวันเอาไว้ รอเอาแค่เอาบาลีมาใส่เท่านั้น ศุภกัลดอะไรอย่างนี้เดือนเมษายนก็ไม่ใช่เดือนเมษายน เขาบอก ข้างขึ้นข้างแรมอะไรก็จะมีคำภาษาบาลีใส่ เป็นแบบฉบับของรัฐธรรมนูญไปเปิดดูนะคะ

ประธาน : วันนี้เราจะขอเวลาอีกประมาณไม่เกิน ๕ นาที เพราะว่าตอนนี้จะ ๑๗.๐๐ นาฬิกา ผมขอเสนออย่างนี้นะครับว่า ๑. เรายืนยันวันประชุม ว่าเป็นวันจันทร์เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ที่นี้การทำงานในรูปแบบของคณะทำงานกรอบต่าง ๆ นะครับ วันที่จะสะดวกผมกับท่านโสภณสุดาจะสะดวกวันจันทร์ช่วงเย็น คือประชุมแล้วก็ประชุมกันทั้งวันต่อเนื่องไปได้ ที่นี้กรอบอื่น ๆ คงต้องปรึกษา

วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

คนที่มาจากกรอบต่าง ๆ แล้วลองหาดูว่าจะประชุมกันตรงไหน เพราะต้องดูความสะดวกของคนที่จะมาช่วยดูแลในแต่ละกรอบด้วย ดูวันอื่นต่อไปนะครับ ที่นี้มีประเด็นที่จะหารืออยู่ โอ.เค. ครับ เชิญครับ ญัฐฐินี

นางสาวญัฐฐินี พัดฉวีวรรณ : ดิฉัน นางสาวญัฐฐินี คือจะถามว่าตกลงคือมาตราที่ไม่มี การแก้ไขมีการกล่าวถึงตกลงจะให้เขียนอย่างไรจะได้ดำเนินการเลย

ประธาน : เขียนมา ๒ แบบ เขียนแบบมาเหมือนปี ๒๕๔๐ แล้วก็ไม่ต้องเขียนอะไรต่อ แบบที่ ๑ แบบที่ ๒ ก็คือกำลังค้นหาในสิ่งที่รัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ เขาก็ร่างกันไป แล้วก็ไม่รู้มันคืออะไร ที่นี้ ต้องพยายาม ที่นี้มีมีเอกสารมีเอกสารที่ค้นไปเขียนมา มีคนไปเขียนมาในเว็บไซต์หน้าแรกมันมีคนอธิบาย รัฐธรรมนูญอยู่ คือคนพยายามอธิบายมีอยู่ในเว็บไซต์ สสร. หน้าแรกเลย แล้วลองมาดูว่ามันจะไหวไหม อย่างไรนะครับ แต่ข้อสำคัญก็คือว่าชาวบ้านเขาอ่านกฎหมายไม่รู้เรื่อง เพราะฉะนั้นต้องถอดความอาจจะ เป็นอย่างนั้นวัตถุประสงค์นั้นก็ต้องอธิบายว่า ตรงนี้ทำไมเราเขียนแบบนี้ เพื่อเป็นช่วยชาวบ้านว่า มาตรา นี้เขียนไว้ทำไมเอาตรงนี้เป็นหลักไว้ก่อน แล้วลองมาดูแล้วก็ต้องปรึกษาแต่ละกรอบ แต่เราลองมานั่งเขียนไว้ ก่อน ที่นี้ปัญหาก็คือว่า ในครั้งต่อไปลองดูเอาเท่าที่มีเข้ามา เท่าที่พร้อม แล้วก็เอามาเสนอซึ่งเราจะประชุม อีกที่ตอนที่เรานัดประชุมครั้งต่อไปนะครับ เกือบจะลืมเลยนะครับ ก็คือ วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ขออนุญาตนัดประชุมตรงนี้ ลองดูว่าวันนั้นเขาเข้ามา ๕ มาตรา ๑๐ มาตราก็ยังดี แล้วค่อย ๆ ทำงานไป ช่วงแรก ๆ จะทำงานช้าหน่อย ยุ่งยากหน่อย แต่ว่าขั้นต่อไปก็อาจจะเร็วขึ้นได้ ถ้าเรา เห็นตัวอย่างอะไรต่าง ๆ นะครับ แต่ว่าเราต้องดูในที่เราทำงานไปแล้วอาจจะช่วยทำให้เราเขียนเจตนาธรรมณ์ ได้ง่ายขึ้น ที่ผมแนะนำก็คือว่า คุณจะต้องดูเอกสารที่ เดอะ ไทด์ รีพอร์ต เราพยายามดูเปรียบเทียบกับตาราง ใน เล่มเขียวต่าง ๆ แล้วลองเขียนออกมา มีตัวอย่างมาแล้วก็ค่อย ๆ แก้ ค่อย ๆ เติม อันนั้นจะทำให้ทำงานได้

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ของอาจารย์เป็นตัวอย่าง

ประธาน : แล้วรูปแบบนี้อนุกรรมการก็เห็นว่าเป็นรูปแบบที่น่าจะยึดถือเป็นแนวทาง ได้ นะครับ ก็ลองไปดูขั้นตอนต่อไปก็คือเราต้องเริ่มเสร็จแล้วนะครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ว่าน้องเขาอาจจะลำบาก เพราะว่าเท่าที่ดิฉันดูแล้ว แยมมาก สำหรับน้องเขาที่จะให้มาตราที่ไม่มีใครแตะ และคงเดิมอะไรอย่างนี้ อันนั้นรอไว้ก่อนและก็ปรึกษาที่เป็นนักกฎหมายว่า จะออกมาอย่างไร ถึงจะทำได้ใช่ไหมครับ แต่ขณะนี้น้องควรจะไปปรับทำอะไรที่มันไม่มี ปัญหาไปก่อนระยะเวลาที่เรามีอันที่มีปัญหาเราค่อย ๆ ปรึกษาและอาจจะออกมายังไม่ได้รูปแบบที่แน่นอน ตอนนี้ออกให้ยกร่าง แต่นักกฎหมายเขาอาจจะมีความเห็นตามที่อาจารย์อำเภอว่าคงเดิม ๆ แต่คงเดิมมันไม่มี ในนี้มันเป็นบันทึกเล่มนี้เหมือนที่น้องทำมากรรมาธิการอภิปรายกันว่าอย่างไร อะไรดูคร่าว ๆ อันนี้ไม่ใช่ เจตนาธรรมณ์เลย คือ บันทึกการอภิปรายเหมือนที่เราบอกข้อมูลเบื้องต้น เดียวเราเอาไปทำ เราเอาข้อมูลนี้มา เป็นพื้นฐาน เพราะฉะนั้นถ้าน้องทำที่มันไม่มีปัญหาไปก่อนเราจะได้ทุนเวลาไป และในระหว่างนี้ก็ค่อย

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

นวพร ๕/๕

ปรึกษานักกฎหมายที่อาจจะมีความคิดเห็นที่ดีว่า มันควรจะทำอย่างไรถึงจะได้รูปแบบออกมา แล้วค่อย ๆ
ย้อนกลับไปทำนะคะ

ประธาน : เมื่อไม่มีอะไรแล้ว ผมขอปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๐๕ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข 1

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข